

- ४। सुरगिरा देवनागर्या लिप्या च पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। 1×5=5
 क) याज्ञवल्क्यमतानुसारं प्रमाणानां नामानि लेख्यानि।
 ख) मिथ्याभियोगेन कीदृशो दण्डः स्यात्?
 ग) कुत्र प्रत्यभियोगः कर्तव्यः?
 घ) पूर्ववादि-पदस्यार्थः मिताक्षरानुसारं लेखनीयः।
 ङ) किं नाम तत्त्वम्? किं च छलम्?
 च) '...कालोऽन्यत्रेच्छया स्मृतः।' अत्र 'इच्छया' इत्यनेन किं ज्ञापितम्?
 छ) मिताक्षरानुसारं कर्मविकृतेरुदाहरणं देयम्।
- ५। निम्नोक्तेषु द्वयोः प्रश्नयोः समाधानं कार्यम्। 5×2=10
 क) केषु विवादिषु उत्तरा क्रिया बलवती स्यात्? प्रसङ्गेऽस्मिन् मिताक्षरायां यो दृष्टान्त उपस्थापितः तल्लिख्यताम्। अस्यापवादविधिरुच्यताम्। तत्रापि विज्ञानेश्वरस्य मतं समीक्ष्यताम्।
 $\frac{1}{2} + 1\frac{1}{2} + 1 + 2$
 ख) भुक्तिरित्यस्य कोऽर्थः? भुक्तेः प्रामाण्याप्रामाण्यविचारे याज्ञवल्क्यसम्मतविधानं सयौक्तिकं विचार्यताम्। $\frac{1}{2} + 4\frac{1}{2}$
 ग) तात्पर्यं निरूपणीयम्। $2\frac{1}{2} \times 2 = 5$
 i) निहवे भावितो दद्याद्धनं राज्ञे च तत्समम्।
 ii) भूतमप्यनुपन्यस्तं हीयते व्यवहारतः।

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2023

(3rd Year, 5th Semester)

SANSKRIT (Honours)

COURSE – XII

[Smṛiti Literature]

Time : Two hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

विभाग:-क

- १। सुरगिरा देवनागर्या लिप्या च पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। 1×5=5
 क) अविनयात् के विनष्टा अभवन्?
 ख) 'अधरोत्तरमि'त्यस्यार्थः कुल्लूकभट्टटीकानुसारं लेखनीयः।
 ग) 'स्थानमि'त्यनेन किं बोद्धव्यम्?
 घ) 'पैशुन्यमि'त्यस्यार्थः निरूप्यताम्।
 ङ) किं नाम षाड्गुण्यम्?
 च) 'आकर' इत्यस्य कोऽर्थः?
- २। निम्नोक्तेषु द्वयोः प्रश्नयोः समाधानं कार्यम्। 5×2=10
 क) दण्डसृष्टेः कारणं किम्? दण्डस्य स्वरूपं निरूप्यताम्। दण्ड्येषु दण्डस्याप्रयोगेण किमनिष्टं भवितुर्हति? 1+2+2
 ख) किं नाम व्यसनम्? कामजव्यसनेषु कष्टतमव्यसनानां नामानि लेख्यानि। तेषां पूर्वं पूर्वं गुरुतरत्वं सयौक्तिकं विचार्यताम्।
 $1 + 1 + 3$
 ग) 'एवंवृत्तस्य नृपतेः...' अत्र 'एवंवृत्त' पदेन किं निर्दिष्टम्? एवंवृत्तस्य नृपतेः किं फलं स्यात्? अतस्तु विपरीतस्य नृपतेश्च किं कुफलमुपदिष्टम्? $3 + 1 + 1$